ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Michala Bobka v právní věci žalobkyně: **T. B. N.**, zastoupená advokátkou Mgr. Pavlínou Zámečníkovou, Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 963/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 7. 2022, čj. OAM-84-21/ZR-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 2. 2. 2023, čj. 22 A 55/2022-39,

takto:

I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Vymezení věci, kasační stížnost a vyjádření k ní

[1] Žalovaný zrušil platnost povolení k trvalému pobytu žalobkyně na území ČR podle § 77 odst. 1 písm. h) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Současně jí stanovil lhůtu k vycestování. Důvodem bylo, že žalobkyně byla pravomocně odsouzena k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce 8,5 let pro spáchání zvlášť závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy. Žalobkyně se proti rozhodnutí žalovaného bránila žalobou, kterou krajský soud zamítl.

[2] Žalobkyně (stěžovatelka) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Stěžovatelka trvá na tom, že zrušení jejího povolení k trvalému pobytu [a stejně tak i ustanovení § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců] je v rozporu s čl. 9 odst. 3

směrnice 2003/109/ES. Směrnice vyžaduje, aby bylo zkoumáno konkrétní protiprávní jednání cizince a podle toho byl učiněn úsudek, zda cizinec představuje ohrožení veřejného pořádku i do budoucna. Rozhodnutí o zrušení platnosti jejího pobytového oprávnění je přitom fakticky vyhoštěním, proto se zde uplatní i čl. 12 uvedené směrnice. Napadená rozhodnutí neobsahují předestřené úvahy, vyplývá z nich pouze to, že platnost pobytu byla zrušena jen s ohledem na trestnou činnost stěžovatelky. Krajský soud navíc uvedl, že se stěžovatelka podílela na výrobě marihuany a že se jednalo o opakované narušení veřejného pořádku. To však neodpovídá obsahu správního spisu.

[3] Stěžovatelka nesouhlasí ani s posouzením přiměřenosti dopadů rozhodnutí do svého soukromého a rodinného života. Závěry žalovaného i krajského soudu jsou v rozporu s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a též Úmluvou o právech dítěte. Je v nejlepším zájmu dětí, aby stěžovatelka mohla na území ČR zůstat. Závěrem dodala, že se krajský soud nevypořádal s žalobní námitkou týkající se porušení zásady *ne bis in idem* a námitkou, že zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu je nutné fakticky považovat za vyhoštění.

[4] Podle žalovaného je kasační stížnost nedůvodná. Žalovaný ve svém rozhodnutí zvážil konkrétní okolnosti případu. Podrobně posoudil i dopad svého rozhodnutí do rodinného a soukromého života stěžovatelky. Její vazby na ČR nemohou převážit nad škodlivým jednáním, kterého se dopustila. Právě trestná činnost zapříčinila rozdělení rodiny.

2. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[5] NSS neshledal v rozsudku krajského soudu žádné vady, které by mohly odůvodnit jeho nepřezkoumatelnost. Krajský soud v něm předestřel ucelený náhled na projednávanou věc a srozumitelně vyložil úvahy, pro které stěžovatelčinu žalobu zamítl. Reagoval přitom na veškeré žalobní námitky. NSS připomíná, že nepřezkoumatelnost rozsudku nemůže být založena tím, že se krajský soud (zcela transparentně) ztotožnil s právním názorem žalovaného. To se týká především namítaného vypořádání porušení zásady *ne bis in idem* a ztotožnění rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu s rozhodnutím o vyhoštění (viz body 9 a 10 napadeného rozsudku).

[6] Kasační stížnost **není** důvodná.

[7] Stěžovatelka byla držitelkou povolení k trvalému pobytu v ČR od 11. 11. 2014 na dobu neurčitou. Dne 4. 6. 2021 žalovaný obdržel podnět na základě rozsudku Krajského soudu v Ostravě, pob. v Olomouci, jímž byla stěžovatelka odsouzena mj. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce 8,5 let za spáchání zvlášť závažného zločinu. Rozhodnutí nabylo právní moci dne 14. 7. 2021.

[8] Podle § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců *ministerstvo zruší platnost povolení k trvalému pobytu, jestliže byl cizinec pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce přesahující 3 roky anebo byl cizinec opakovaně pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.*

Individuální posouzení ohrožení veřejného pořádku
ve smyslu § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců

[9] Stěžovatelka v první části kasační stížnosti namítla, že rozhodnutí žalovaného [a též právě citované ustanovení] je v rozporu s čl. 9 odst. 3 směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (dále jen „směrnice 2003/109/ES“). Z rozhodnutí žalovaného i krajského soudu vyplývá pouze to, že trvalý pobyt byl zrušen z důvodu, že stěžovatelka spáchala trestný čin.

[10] Podle čl. 9 odst. 3 směrnice 2003/109/ES *členské státy mohou stanovit, že dlouhodobě pobývající rezident nemá nadále nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, ohrožuje-li vzhledem k závažnosti protiprávního* (správně „*protiprávních*“, jak plyne mj. i ze srovnání s anglickou či například německou, španělskou nebo slovenskou mutací tohoto ustanovení - „*offences*“, „*Straftaten*“, „*los delitos*“„*trestných činov*“, pozn. NSS) *jednání, kterých se dopustil, veřejný pořádek, avšak uvedené ohrožení není důvodem k vyhoštění ve smyslu článku 12*. Zde odkazovaný čl. 12 směrnice stanoví, že *členské státy mohou učinit rozhodnutí o vyhoštění dlouhodobě pobývajícího rezidenta pouze tehdy, představuje-li uvedená osoba skutečné a dostatečně závažné ohrožení veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti.*

[11] NSS se obdobnou námitkou podrobně zabýval v rozsudku ze dne 23. 7. 2020, čj. 2 Azs 144/2020-33. Připustil v něm (body 19 až 22), že § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců je v rozporu s čl. 9 odst. 3 směrnice 2003/109/ES, neboť nepočítá s individuálním posouzením závažnosti protiprávního jednání cizince ve vztahu k ohrožení veřejného pořádku, jak směrnice vyžaduje. NSS v uvedeném rozsudku současně dovodil přímý účinek uvedeného článku, jenž se projeví tak, že „*správní orgán je povinen se v řízení o zrušení platnosti cizincova povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 1 písm. h) zákona o pobytu cizinců zabývat vedle naplnění kritérií stanovených vnitrostátním právem kumulativně také posouzením toho, zda cizinec ohrožuje vzhledem k závažnosti protiprávních jednání, kterých se dopustil, veřejný pořádek (čl. 9 odst. 3 směrnice 2003/109/ES). Přistoupí-li správní orgán ke zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu, musí být z odůvodnění jeho rozhodnutí zřetelné, jakými úvahami se při hodnocení závažnosti protiprávních jednání cizince řídil a z jakého důvodu uzavřel, že cizinec ohrožuje veřejný pořádek*“ (bod 24). Nepostačí tedy pouhý odkaz správního orgánu na pravomocný odsuzující rozsudek soudu ČR, jímž soud cizinci uložil za spáchání úmyslného trestného činu nepodmíněný trest odnětí svobody v délce přesahující 3 roky.

[12] V posuzované věci se žalovaný ve svém rozhodnutí zabýval hodnocením závažnosti trestného činu spáchaného stěžovatelkou a jejím významem pro posouzení, zda stěžovatelka ohrožuje veřejný pořádek. Žalovaný nejprve podrobně popsal trestný čin, kterého se stěžovatelka podle pravomocného rozsudku dopustila. Uvedl mj., že se stěžovatelka nejméně v období od února 2018 do dubna 2019 podílela v rámci organizované skupiny na opakovaném nákupu, výrobě a prodeji marihuany. Stěžovatelka ve skupině působila jako odběratelka a distributorka (str. 2). Žalovaný dále s odkazem na § 2 odst. 4 správního řádu sdělil, že rozhodně není ve veřejném zájmu, aby na území ČR pobývala cizinka s povolením k trvalému pobytu, která byla pravomocně odsouzena za závažný zločin spáchaný ve velkém rozsahu. K tomu rozvedl negativní důsledky drogových deliktů pro společnost (str. 6 až 7).

[13] NSS konstatuje, že žalovaný dostál smyslu a účelu čl. 9 odst. 3 směrnice 2003/109/ES (i přestože výslovně nevycházel z jeho přímého účinku). Jeho úvahy v dostačující míře

naplňují požadavek individualizace řízení a samy o sobě představují v této konkrétní věci ekvivalent posuzování, zda cizinec s ohledem na závažnost svého protiprávního jednání ohrožuje veřejný pořádek ve smyslu uvedeného ustanovení. Stěžovatelka tedy nebyla napadeným rozhodnutím zkrácena na svých právech (srov. závěry v 2 Azs 144/2020-33, bod 28, které druhý senát učinil ve vztahu k takřka shodnému odůvodnění správního orgánu). Taktéž krajský soud shledal posouzení této otázky žalovaným jako dostačující, což podrobně rozvedl (bod 8 jeho rozsudku).

[14] Ve věci stěžovatelky bylo vydáno rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu, nikoli rozhodnutí o vyhoštění. Nelze proto hovořit o uplatnění čl. 12 směrnice 2003/109/ES, jenž se vztahuje právě k vyhoštění. Z čl. 9 odst. 3 směrnice 2003/109/ES přitom plyne, že při zrušení trvalého pobytu – na rozdíl od vyhoštění podle čl. 12 směrnice – není nutné hodnotit *aktuální hrozbu*, kterou cizinec představuje pro veřejný pořádek. Ohrožení veřejného pořádku se při zrušení trvalého pobytu hodnotí jen ve vazbě na závažnost protiprávního jednání, kterého se cizinec dopustil už dříve (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 5. 2023, čj. 10 Azs 67/2023-44, bod 12). Podobnost důsledků obou těchto rozhodnutí je odlišnou otázkou a její posouzení by mohlo mít místo spíše při hodnocení přiměřenosti dopadů rozhodnutí správního orgánu do soukromého a rodinného života cizince.

[15] NSS shrnuje, že žalovaný ani krajský soud se nedopustili pochybení, která jim stěžovatelka v kasační stížnosti vytýkala. Pro úplnost dodává, že skutečnost, že se stěžovatelka podílela na obchodování s marihuanou (konkrétně jako odběratelka a distributorka) a že tak činila opakovaně (tj. že narušila veřejný pořádek opakovaně), vyplývá přímo z rozsudku trestního soudu – Krajského v Ostravě, pob. v Olomouci (např. body 1 až 5 a 8 až 11), jenž je součástí správního spisu.

Zásah do stěžovatelčina rodinného a soukromého života

[16] Krajský soud v bodě 5 svého rozsudku shrnul, že stěžovatelka žije v ČR od roku 2009. Má zde dvě nezletilé děti (ročník 2010 a 2012), které jsou držiteli povolení k trvalému pobytu. Jejich otcem je manžel stěžovatelky, jenž byl odsouzen za totožnou drogovou trestnou činnost k devítiletému trestu odnětí svobody. Děti jsou proto aktuálně v pěstounské péči. Ta probíhá bezproblémově. Děti jsou v pravidelném kontaktu především s otcem, neboť stěžovatelka ovládá český jazyk pouze částečně a děti umí vietnamsky jen pár slov. Samy o matce moc nemluví.

[17] Krajský soud následně připomněl, že o rozdělení rodiny se přičinila právě stěžovatelka svou trestnou činností. Ta spolu s neochotou naučit se dostatečně český jazyk svědčí o neúspěšné integraci do české společnosti. Zrušení platnosti povolení k trvalému pobytu je v souladu se zásadou přiměřenosti (bod 11).

[18] Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že správní orgán či správní soud zkoumá při hodnocení přiměřenosti zásahu především závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku jeho pobytu na území ČR, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, jeho ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby na území ČR a intenzitu vazeb k domovskému státu. Zároveň zde platí přímá úměra: čím intenzivnější je zásah do soukromého a rodinného života, tím vyšší musí být intenzita narušení veřejného

pořádku a tomu odpovídající veřejný zájem na vycestování cizince (např. rozsudek NSS ze dne 19. 10. 2016, čj. 2 Azs 147/2016-30, bod 16, nebo ze dne 12. 1. 2017, čj. 10 Azs 312/2016-59, bod 31). Dále se při posuzování přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života s ohledem na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod klade důraz i na nejlepší zájem dítěte (viz čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte).

[19] Žalovaný i krajský soud postupovali při hodnocení přiměřenosti podle uvedených požadavků. Žalovaný se této otázce podrobně věnoval na str. 3 až 6 svého rozhodnutí. Uvedl, že to byla stěžovatelka, kdo nebral ohled na nejlepší zájem svých dětí. Trestnou činnost započala v době po jejich narození. Děti jsou v pravidelném kontaktu hlavně s otcem. V době propuštění stěžovatelky z vězení budou ve věku 15 a 17 let a po absolvování základní školní docházky. Bude záležet na rozhodnutí celé rodiny, zda budou rodinní příslušníci následovat stěžovatelku do země původu. Na stěžovatelce aktuálně není nikdo pobytově ani existenčně závislý. Stěžovatelka ve Vietnamu strávila dvě třetiny svého života, zná místní jazyk i zvyky a má tam příbuzné. Žalovaný ve svém rozhodnutí zdůraznil, že intenzita narušení veřejného zájmu, které nezákonné jednání stěžovatelky dosahovalo, jej opravňuje i k velmi závažnému zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatelky a jejích nejbližších.

[20] NSS ve shodě s žalovaným nepopírá, že stěžovatelka má významné vazby na ČR. Jak však správně poukázali žalovaný i krajský soud, vzájemné vazby stěžovatelky s dětmi jsou oslabené i s ohledem na jazykovou bariéru. Děti jsou nyní se stěžovatelkou pouze ve sporadickém kontaktu, napojené jsou spíše na otce. Z judikatury NSS současně plyne, že hledisko nejlepšího zájmu dítěte nemusí vždy a za všech okolností převládnout nad konkurujícím veřejným zájmem. Správní orgány jsou ale povinny věnovat dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte a případným konkurujícím veřejným zájmem (např. rozsudek ze dne 20. 12. 2022, čj. 4 Azs 269/2022-25, bod 27, či ze dne 31. 1. 2023, čj. 2 Azs 287/2022-34, body 21 a 25). To žalovaný splnil. NSS se ztotožňuje s tím, že s ohledem na kriminální historii stěžovatelky převažuje zájem státu na zajištění veřejného pořádku.

[21] NSS proto souhlasí se závěrem žalovaného a krajského soudu, že zásah rozhodnutí žalovaného do soukromého a rodinného života stěžovatelky není s ohledem na okolnosti této věci nepřiměřeným, přičemž oba orgány se touto otázkou náležitě zabývaly.

3. Závěr a náklady řízení

[22] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[23] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nepřísluší. Žalovanému nevznikly žádné náklady vymykající se z jeho běžné činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. května 2023

Ondřej Mrákota
předseda senátu